

بررسی اثر تفاله لیموترش (Citrus limon) بر لیپیدها و شیلومیکرون‌های سرم مرغان وازده

تخمگذار

عباس جاویدی فیروز*، دکتر یوسف جعفری آهنگری، دکتر نورمحمد تربتی نژاد، دکتر سید رضا هاشمی ومهندس حسین محب-

الدینی

دانشکده علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

* نویسنده مسئول: عباس جاویدی فیروز، abbasjavid@yahoo.com

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی اثر تفاله لیموترش بر برخی فراسنجه‌های خونی مرغان وازده تخمگذار (در صنایع دامپروری به مرغان تخم گذاری که دیگر برای تولید تخم مرغ مفید نمی‌باشند مرغان وازده (Spent hens) گفته می‌شود). به مدت ۴۰ روز صورت پذیرفت. در این آزمایش از ۸۰ قطعه مرغ تخمگذار وازده استفاده شد که بصورت تصادفی به ۲۰ قفس انتقال داده شدند. تیمارهای آزمایشی شامل تیمار کنترل و سطوح مختلف تفاله لیموترش (۶، ۱۰ و ۱۴ درصد) بودند. هر تیمار شامل ۵ تکرار بود که به هر کدام از آنها ۴ قطعه مرغ تخمگذار اختصاص داده شد. در پایان دوره آزمایش از هر تکرار تعداد ۲ عدد مرغ جهت خون‌گیری انتخاب و میزان کلسترول کل، تری‌گلیسرید، LDL، HDL و VLDL اندازه‌گیری گردید. نتایج نشان داد که میزان تری‌گلیسرید و VLDL در گروهی که جیره حاوی ۱۰ درصد تفاله را دریافت نمودند، به طور معنی‌داری ($P < 0.05$) کاهش یافت. کمترین میزان HDL در جیره بدون تفاله لیموترش مشاهده شد که نشان داد استفاده از جیره حاوی تفاله لیموترش موجب افزایش میزان HDL در خون می‌شود. بطور خلاصه نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که استفاده از تفاله لیموترش در جیره مرغان تخمگذار می‌تواند سبب کاهش میزان تری‌گلیسرید، VLDL و همچنین افزایش میزان HDL پلاسما شود.

واژه‌های کلیدی: تفاله لیموترش-فراسنجه‌های خونی-لیپیدها و شیلومیکرون‌های پلاسما-مرغان وازده تخمگذار

مقدمه

بیماری‌های قلب، به خصوص عروق کرونر، مهمترین علت از کار افتادگی و مرگ و میر در جوامع صنعتی است (۸). یک رابطه آماری بین مقادیر کلسترول سرم و وفورآترواسکلروز و بیماریهای قلبی عروقی وجود دارد که در درجه اول به بالا بودن میزان LDL بستگی دارد ولی ارتباط معکوسی بین میزان HDL و بیماری‌های قلبی وجود دارد (۶). امروزه از داروهای شیمیایی برای جلوگیری ازآترواسکلروز استفاده می‌شود که عوارض جانبی شدیدی را به دنبال دارد. لذا این امر انسان را به فکر واداشته که موجبات درمان گیاهی آن را بدون دخالت داروها فراهم سازد. تفاله خشک شده لیمو یک فرآورده فرعی کارخانجات عصاره‌گیری لیمو بوده که در مقیاس وسیعی در غرب استان مازندران و جنوب کشور تولید می‌شود. این تفاله مخلوطی از پوست، محتویات و دانه آن می‌باشد که در تغذیه نشخوارکنندگان نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد (۲). از جمله ترکیبات لیموترش (Citrus limon) فلاونوئیدهایی از قبیل فلاوون، فلاوانون، کاتچین، آنتوسیانین را میتوان نام برد. مکانیسم عمل فلاونوئیدها از طریق اثر آنتی-اکسیدانی و حذف رادیکال‌ها و واکنش با برخی سیستم‌های آنزیمی می‌باشد، بنابراین مکمل سازی جیره‌های غذایی با مواد آنتی-